

Συνθήκες σταβλισμού των οικόσιτων ίππων

Κοινωνικές και κινητικές ανάγκες των αλόγων

Οι ίπποι είναι κοινωνικά ζώα. Υπό φυσικές συνθήκες, ζουν σε ομάδες με ισχυρούς κοινωνικούς δεσμούς μεταξύ των ατόμων του ίδιου είδους. Δημιουργούν σταθερές και μακροχρόνιες σχέσεις, μαθαίνουν το ένα από το άλλο και εμφανίζουν συγχρονισμένα μοτίβα κοινωνικής συμπεριφοράς. Φυσιολογικά, περνούν το 50-75% της ημέρας τους περπατώντας για να βρουν τροφή, νερό ή καταφύγιο. Όταν σταβλίζονται σε ατομικά κελιά, οι ίπποι παρακινούνται να έχουν πρόσβαση σε προαύλιο χώρο και το κίνητρο είναι πιο έντονο όταν υπάρχουν άλλα άλογα στο ίδιο περιβάλλον.

Οι ίπποι συχνά διαμένουν σε ατομικά κελιά για να εξασφαλιστεί η ατομική σίτιση και να περιοριστεί ο κίνδυνος τραυματισμών που προκαλούνται από άλλους ίππους. Η παρατεταμένη παραμονή σε ατομικά κελιά μπορεί να έχει αρνητική επίδραση στην ευζωία των ίππων, ειδικά όταν δεν υπάρχει πρόσβαση σε προαύλιο χώρο και καμία επαφή με άλλους ίππους.

Νομικές απαιτήσεις

Η οδηγία 98/58/EK για την προστασία των ζώων στα εκτροφεία ορίζει ότι:

"Η ελευθερία κίνησης που χρειάζεται κάθε ζώο, ανάλογα με το είδος του και σύμφωνα με την κτηθείσα πείρα και τις επιστημονικές γνώσεις, δεν πρέπει να παρεμποδίζεται έτσι ώστε να προκαλείται περιττή ταλαιπωρία ή τραυματισμός. Όταν ένα ζώο είναι συνεχώς ή συνήθως προσδεμένο, αλυσοδεμένο ή περιορισμένο, πρέπει να διαθέτει τον απαιτούμενο χώρο για τις φυσιολογικές και ηθολογικές του ανάγκες, σύμφωνα με την κτηθείσα πείρα και τις επιστημονικές γνώσεις".

(Οδηγία 98/58/EK, παράρτημα, σημείο 7)

Μέθοδος για την εκτίμηση των επιπτώσεων στην ευημερία

Ο περιορισμός της μετακίνησης ή των κοινωνικών επαφών των ίππων μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στη:

- Συμπεριφορά
- Φυσιολογία και υγεία
- Γνωστικές ικανότητες
- Εκπαίδευση και ασφάλεια (των ζώων και των ανθρώπων)

Οι επιπτώσεις αυτές μπορούν να εκτιμηθούν και θα πρέπει να ληφθούν μέτρα για τη βελτίωση της ευζωίας των ίππων, ώστε να είναι δυνατές οι κατάλληλες κοινωνικές επαφές και η ελευθερία κινήσεων.

Για περισσότερες πληροφορίες, ανατρέξτε στην ανασκόπηση **"Συνθήκες σταβλισμού, περιορισμός των κοινωνικών επαφών και της κίνησης των οικόσιτων ίππων"**.

Για περισσότερες λεπτομέρειες ανατρέξτε στο ενημερωτικό **Δελτίο των Δεικτών "Συνθήκες σταβλισμού των οικόσιτων ίππων"**.

Επιπτώσεις του περιορισμού στην ευζωία των ίππων

Οι διάφορες επιπτώσεις του περιορισμού των κοινωνικών επαφών ή της κίνησης στην ευζωία των ίππων παρατίθενται παρακάτω (Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Επιπτώσεις του περιορισμού των κοινωνικών επαφών και της κίνησης των ίππων στη συμπεριφορά, τη φυσιολογία και την υγεία, τις γνωστικές ικανότητες και την ικανότητα εκπαίδευσης. Οι επιπτώσεις προσδιορίστηκαν με τη σύγκριση ίππων που σταβλίζονται σε ατομικά κελιά με απουσία ή περιορισμένη πρόσβαση σε προαύλιο χώρο/βοσκότοπο με άλλους ίππους και ίππων που διατηρούνται σε ομάδες στο βοσκότοπο

Επιπτώσεις του περιορισμού των κοινωνικών επαφών και της κίνησης των ίππων

	Στερεοτυπίες (π.χ. δάγκωμα σκληρών επιφανειών ¹ , επαναλαμβανόμενη αιώρηση κεφαλής και τραχήλου από τη μια πλευρά στην άλλη ² , νευρικός βηματισμός ³)
	Επιθετικότητα προς τον άνθρωπο
Συμπεριφορά	Αλλαγές στη συμπεριφορά κατάκλισης (μείωση ή αύξηση του χρόνου κατάκλισης) Μείωση της πρόσληψης ζωοτροφών Αύξηση της συναισθηματικής αντιδραστικότητας (στρες) απέναντι σε ένα νέο αντικείμενο Αύξηση της συχνότητας των στάσεων επαγρύπνησης
Φυσιολογία και υγεία	Αλλαγές στον καρδιακό ρυθμό και τη μεταβλητότητα του καρδιακού ρυθμού (αύξηση ή μείωση) Αύξηση των επιπέδων της ορμόνης του στρες (κορτιζόλη) στο αίμα και στο σάλιο και των μεταβολιτών της στα κόπρανα. Μειωμένη λειτουργία του ανοσοποιητικού συστήματος <u>Κατά τη διάρκεια του απογαλακτισμού:</u> Βιοχημικές αλλαγές (π.χ. ανεπαρκής πρόσληψη σιδήρου, χαμηλότερη αξιοποίηση πρωτεϊνών) Μειωμένη περιεκτικότητα των οστών σε ανόργανες ουσίες Φλεγμονή του πεπτικού συστήματος και έλκος <u>Ενήλικα άλογα:</u> υψηλότερος κίνδυνος: Δερματικές αλλοιώσεις Φλεγμονή της ανώτερης αναπνευστικής οδού Οίδημα των άκρων Έλκη στομάχου Στέρηση ύπνου REM Κολικοί
Γνωστικές ικανότητες	Χαμηλότερες μαθησιακές επιδόσεις Χαμηλότερη ευελιξία συμπεριφοράς (π.χ. χαμηλότερη ετοιμότητα για αλλαγή μιας προηγούμενως επιτυχημένης συμπεριφοράς) Απαισιόδοξη προκατάληψη κρίσης που υποδηλώνει αρνητικές συναισθηματικές καταστάσεις (π.χ. αποφυγή διαφορούμενων καταστάσεων)
Ικανότητα εκπαίδευσης και ασφάλεια	Περισσότερες ανεπιθύμητες συμπεριφορές (π.χ. κλωτσιές, δαγκώματα) κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης Μεγαλύτερη αντιδραστικότητα σε νέα ερεθίσματα Μικρότερη χαλαρότητα κατά τη διάρκεια της εκπαίδευσης και ανταπόκριση στα συνθήματα των χειριστών, εκδήλωση συμπεριφορών που σχετίζονται με το στρες και καθιστούν την εκπαίδευση πιο δύσκολη

¹ Ο ίππος πιάνει μια στερεή επιφάνεια με τα μπροστινά του δόντια και τραβιέται προς τα πίσω, συσπώντας τους μύες του τραχήλου και κάνοντας έναν χαρακτηριστικό θόρυβο.

² Ο ίππος κινεί επανειλημμένα το κεφάλι και τον τράχηλο του από τη μία πλευρά στην άλλη, μετατοπίζοντας το βάρος του από το ένα πόδι στο άλλο.

³ Ο ίππος βαδίζει γύρω από τα όρια ενός περιορισμένου χώρου.

Νομικές απαιτήσεις

Οι νομικές απαιτήσεις που αναφέρονται βασίζονται στη νομοθεσία της ΕΕ. Οι εθνικοί κανονισμοί στα κράτη μέλη της ΕΕ ενδέχεται να υπερβαίνουν τις εν λόγω απαιτήσεις.

Οδηγία 98/58/ΕΚ του Συμβουλίου

"Η ελευθερία κίνησης που χρειάζεται κάθε ζώο, ανάλογα με το είδος του και σύμφωνα με την κτηθείσα πείρα και τις επιστημονικές γνώσεις, δεν πρέπει να παρεμποδίζεται έτσι ώστε να προκαλείται περιττή ταλαιπωρία ή τραυματισμός. Όταν ένα ζώο είναι συνεχώς ή συνήθως προσδεμένο, αλυσοδεμένο ή περιορισμένο, πρέπει να διαθέτει τον απαιτούμενο χώρο για τις φυσιολογικές και ηθολογικές του ανάγκες, σύμφωνα με την κτηθείσα πείρα και τις επιστημονικές γνώσεις".

(Παράρτημα, σημείο 7)

Αναφορές

Lansade, L., Hartmann, E., Minero, M., & Ruet, A. (2024). Review - Confinement, restriction of social contacts and movement in domestic horses. *EURCAW Ruminants & Equines*. <https://doi.org/10.5281/zenodo.13785436>